

№ 29/1965.

STORA UTSKOTTETS betänkande № 29/1965 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till lagmotion till Finlands Riksdag med förslag till lag om skattelättnader för industrin inom landskapet Åland. (№ 44/1965).

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lag- och ekonomiutskottets betänkande № 12/1965, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet har behandlat ärendet och därvid beslutat omfatta det i lag- och ekonomiutskottets förenämnda betänkande framställda förslaget, likväl med det tillägget att på framställningens sida 4 den bisats som börjar "förverkligas också de fastäländska kommunerna - - - " rätteligen bör lyda "förverkligas också beträffande de fastäländska kommunerna - - - ", varför utskottet förty vördsamt får föreslå

att Landstinget med ovannämnda tillägg och den av lag- och ekonomiutskottet gjorda ändringen i den ordning 15 § i självstyrelselagen förutsätter ville till Riksdagen avlåta den ifrågavarande lagmotionen.

Mariehamn den 26 november 1965.

På stora utskottets vägnar:

Albin Johansson
ordförande.

././ Erik Rask
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Albin Johansson, viceordföranden Curt Carlsson, ledamöterna Gustav Adolf Boman, Edvin Östling, Philip Eklöw, Runar Wilén, Einar Hambrudd och Lars Eriksson samt ersättarna Olof Jansson och Vensel Grönlund.

Till Finlands Riksdag

från Ålands landsting.

Den 29 mars 1965 beslöt landstinget till Riksdagen överlämna

en motion med förslag till lag om skattelättnad för industrin i

landskapet Åland. Regeringen har den 4 juni 1965 på landstingets

anhållan överlämnat motionen (Ålands landstings motion № 2/1965).

I samband med förslaget till lag om främjande av utvecklingsområdenas ekonomi (regeringens proposition № 136/1965) har regeringen till Riksdagen överlämnat ett förslag till lag om skattelättnader för industrin inom utvecklingsområden (regeringens proposition № 140/1965). Då detta förslag i vissa avseenden skiljer sig från landstingets ovannämnda motion, har landstinget beslutat till Riksdagen överlämna ett nytt förslag, som närmare överensstämmer med det av regeringen nu gjorda förslaget. Då det nya förslaget bättre tillgodoser behovet av stöd för industriell verksamhet, torde antagande av nedanstående lagförslag medföra, att det tidigare av landstinget överlämnade förslaget får förfalla.

Regeringen har konstaterat, att kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö, d.v.s. de egentliga skärgårdskommunerna på Åland, kunna hänföras till utvecklingsområdenas första zon, medan landskapet i övrigt icke anses utgöra utvecklingsområde. Regeringen framhåller dock i propositionen № 136/1965 att "åtgärderna för främjande av utvecklingsområdenas ekonomi bör de i mån av möjlighet ordnas på sådant sätt, att de i allmänhet skulle beröra hela ekonomiska regioner". Då landskapet Åland i

sin helhet utgör en ekonomisk region, kan det också ifrågasättas, om avsett resultat ernås med stödåtgärder för industrin enbart i skärgårdskommunerna, ifall landskapet i övrigt skulle kvarstå på sin låga industrialiseringsnivå.

Industriell verksamhet idkas inom landskapet tillsvidare i mycket begränsad omfattning. Tillgången på arbete inom industriföretagen är därför knapp. De fortgående förändringarna i befolkningens fördelning på näringsgrenar medför, att behovet av industriarbetsplatser ökar. Medan sysselsättningsläget i hela landet har en positiv utveckling, utvisa prognoserna för landskapet att en betydande brist på arbetsplatser kan emotes under de kommande årtiondena, om icke effektiva åtgärder vidtagas för att inrätta nya industrier. Mellan folkräkningarna åren 1950 och 1960 uppgick nettoemigrationen från landskapet till drygt 50 % av antalet under samma period födda. Detta förhållande får sin huvudsakliga förklaring i den omständigheten, att landskapet enligt riksplaneringsbyråns undersökning har den lägsta industrialiseringsgraden av alla landets ekonomiska regioner. (Riksplaneringsbyråns publikation A:15 s. 150 f.). Detta gäller givetvis speciellt skärgårdskommunerna, men också på fasta Åland har 5 kommuner synnerligen låg industria-

liseringsgrad. Mariehamns stad hör till de lägst industrialiserade städerna i landet.

Förutsättningarna för industriell verksamhet i landskapet är överhuvud svaga. Tillgång på råvaror saknas för de flesta branscher, och priset på elektrisk energi ligger på en högre nivå än inom industriområdena i riket. De i landskapet producerade industriprodukterna måste finna avsättning utom landskapet, vilket medför att transportkostnaderna för dem och i många fall också för råvaran höjer priset och sålunda försämrar konkurrensförmågan. Anläggningskostnaderna för industrier påverkas likaså av transportkostnaderna.

På grund av dessa omständigheter är förutsättningarna för industriell verksamhet i landskapet överhuvud jämförbara med förutsättningarna inom utvecklingsområdena. Då landskapet dessutom som en ekonomisk region måste behandlas så, att de ekonomiska förutsättningarna tillvaratagas på bästa sätt, samtidigt som sysselsättningsläget så långt det är möjligt beaktas, torde en uppdelning av landskapet i två ekonomiska regioner, den ena helt utan speciella förmåner i detta avseende och den andra med de största förmånerna, icke erbjuda en ur hela landskapets synpunkt lyckad

lösning. Landstinget anser därför angeläget, att de åtgärder för främjande av utvecklingsområdenas ekonomi, som genomförs genom beviljande av skattelättnader till industrin, förverkligas också beträffande de fastäländska kommunerna genom beviljande av de i andra zonen fastställda skattelättnaderna till industrier. Landstinget har därför beträffande kommunalbeskattningen redan antagit en landskapslag av samma innehåll.

Hänvisande till det ovan anförda får landstinget härmed vördsam samt förelägga Riksdagen till antagande nedanstående:

L a g

om skattelättnad för industrier inom landskapet Åland.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

För främjande av industrin inom landskapet Åland medgivas skattelättnader vid inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i enlighet med vad i denna lag stadgas.

2 §.

Skattskyldig, som under åren 1966-1970 inom landskapet grundar nytt industriföretag eller utvidgar sitt där belägna företag el-

ler ock förnyar dess maskinpark eller anordningar så, att företags produktionsförmåga eller produktionens förädlingsgrad väsentligt ökas, har rätt att vid beskattningen för det skatteåret under vilket de för det nya industriföretaget eller för utvidgningen eller förnyelsen anskaffade anläggningstillgångarna togs i bruk, samt för de nio därpå följande skatteåren från sin skattepliktiga inkomst i värdeminskning på de nya anläggningstillgångarna avdraga det belopp han i sin bokföring avskrivit såsom värdeminskning.

Har grundande av i 1 mom. nämnt nytt industriföretag eller utvidgning eller förnyelse av industriföretag skett i Brändö, Pöytä, Kumlinge, Kökar, Sottunga eller Vårdö kommun, äger skattskyldig rätt att under i samma moment avsedda skatteår, utöver övriga lagstiftningen beviljade avdrag, från sin skattepliktiga inkomst avdraga varje år ett belopp om tre procent av de i det nya industriföretaget, utvidgningen eller förnyelsen investerade i 1 mom. avsedda anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde.

3 §.

Anläggningstillgångar, som anskaffats för i 2 § avsett nytt industriföretag eller för utvidgning eller förnyelse av sådant

företag, räknas icke såsom skattepliktig förmögenhet för de i samma paragraf nämnda åren.

4 §.

Har skattskyldig, som med stöd av stadgandet i 2 § 1 mom. av denna lag vid beskattningen gjort större avdrag för värdeminskning på anläggningstillgångar, som anskaffats för nytt industriföretag eller för utvidgning eller förnyelse av industriföretag, än han enligt de allmänna stadgandena angående statsbeskattningen varit berättigad till, vid överlåtelse eller förlust av sagda anläggningstillgångar i form av överlåtelsepris eller försäkrings- eller annan sådan ersättning återfått vid beskattningen tidigare godkända värdeminskningar, skola de återvunna värdeminskningarna betraktas såsom skattepliktig inkomst, i fråga om byggnad, som utgör anläggningstillgång, dock endast under tio år från det sagda egendom togs i bruk.

Har skattskyldig under skatteåret använt i 1 mom. avsedda återvunna värdeminskningar eller någon del av dem för anskaffning av anläggningstillgångar till industriföretag, som är beläget inom landskapet Åland eller skall anläggas där, eller ock deponerat motsvarande belopp i Finlands Bank på ett särskilt spärr-

konto för framtida anskaffning av sådana anläggningstillgångar, skola de återvunna värdeminskningarna, dock icke till den del de använts eller deponerats, anses såsom skattepliktig inkomst. Deponeringen i Finlands Bank skall verkställas före den dag den skattepliktiga inkomsten enligt beskattningslagen senast skall inlämnas sin skattekonto för det år, till vars inkomst de återvunna värdeminskningarna bort hänföras.

Deponerade medel må med finansministeriets tillstånd lyftas, då deponenten företer utredning om att de medel han önskar lyftas användas för i 2 mom. angivet ändamål. Användas medlen icke på sådant sätt, må tillstånd att lyfta dem lämnas tidigast ett år före utgången av det skatteår, under vilket i 1 mom. avsedda överskottslåtelser eller ersättning uppburits, och anses de lyfta medlen såsom skattepliktig inkomst för det år de lyfts. Härvid må den skattbara inkomsten icke fastställas till lägre belopp än de lyfta medlen.

Finlands Bank erlägger på deponerade medel vid deras lyftande en årlig ränta efter tre procent.

5 §.

Har beloppet av återvunna värdeminskningar, som avses i 4 §

1 mom., i enlighet med 2 mom. i sagda paragraf i sin helhet eller till någon del ej ansetts såsom skattepliktig inkomst, skall det anskaffningsvärde, som lägges till grund för värdeminskningen på ifrågavarande anläggningstillgång, nedsättas med motsvarande belopp.

6 §.

Såsom i denna lag avsett industriföretag anses företag, vilket i byggnad eller lägenhet, som anskaffats eller hyrts för industriell drift, tillverkar eller förädlar produkter, så ock gruva, torvupptagningsföretag och kraftverk.

Med anläggningstillgångar avses i denna lag sådana lösa anläggningstillgångar, för vilka vid beskattningen får göras avdrag för värdeminskning, samt sådan byggnad eller del därav, som användes såsom fabrik, verkstad eller kraftstation.

7 §.

Genom förordning utfärdas närmare föreskrifter angående verkställighet och tillämpning av denna lag.

8 §.

Denna lag tillämpas vid de beskattningar, som skola förrättas för åren 1966-1980.

Mariehamn den 2 december 1965.

På landstingets vägnar:

Th. Eriksson

talman.

Evald Häggblom

vicetalman.

Eliel Persson

vicetalman.

22.

Landskapslag om skattelättnader för industrin. (№ 45/1965).